

Til KHMs styret

Sakstype:	Orienteringssak Bd
Møtedato:	12.06.2020
Notatdato:	29.05.2020
Saksbehandler:	Håkon Glørstad

Posisjonsdokument for UiOs museer

Bakgrunn:

Regjeringen har varslet en fornyet gjennomgang av museumssektoren. Museene som ligger under Kunnskapsdepartementet, skal også inngå i gjennomgangen. Det er 11 år siden sist regjeringen tok for seg universitetsmuseenes status og funksjon, herunder rolle på universitetene. Det er ingen signaler om en grunnleggende omorganisering av sektoren, men et ønske om tettere samarbeid fra Kulturdepartementets side. Kunnskapsdepartementet har uttrykt tilfredshet med driften av universitetsmuseene – og fulgt opp med flere nye museumsbygg.

Rektoratet ønsker å avklare og tydeliggjøre rolle og posisjon for de to museene (Naturhistorisk- og Kulturhistorisk museum) på UiO, i forkant av regjeringens arbeid, slik at arbeidet mot regjeringen er godt forankret og koordinert i organisasjonen.

Rammeverket for prosessen ble behandlet i dekanmøtet den 18. september 2019. Dokumentet skal sluttbehandles av UiOs styre på bakgrunn av innspill fra Dekanmøtet.

Som et ledd i arbeidet har det blitt organisert en arbeidsgruppe bestående av ass. universitetsdirektør Tove Kristin Karlsen, dekan Aud Tønnesen, seksjonsleder Jon Lønnve og museumsdirektør Håkon Glørstad. Seniorrådgiver Pål V. Pettersen fulgte prosessen som sekretær for gruppen ut 2019.

Det er arrangert innspillmøter med forvaltningen innen forsknings- og kulturarvsfeltet og holdt møte med aktuelle direktorater som ledd i arbeidet med å samle innspill. Videre har arbeidet støttet seg på tidligere utredninger og rapporter.

Formålet med et posisjonsdokument:

Beskrive og tydeliggjøre museenes rolle både internt på UiO og i samfunnet for øvrig, og derigjennom øke synlighet, bevissthet og entusiasme for de mulighetene som museene representerer for universitetet. Arbeidsgruppen har valgt å fokusere særskilt på museenes relasjoner til resten av universitetet med tanke på å beskrive økt samarbeid og mulige synergier.

Dokumentets struktur:

Dokumentet er delt inn i fire korte kapitler, en innledning og et appendiks. De fire kapitlene tar for seg universitetets tre hovedoppgaver, forskning, utdanning og kunnskap i bruk (formidling) og dertil hørende muligheter for samspill mellom museene og de øvrige enhetene. Fjerde kapittel ser på de mulighetene som universitetets fysiske posisjonering og historiske arv kan skape i samspillet mellom museer og andre enheter. Appendikset gir faktabeskrivelser av universitetsmuseene.

Disposisjonen forholder seg således aktivt både til UiOs samfunnsoppdrag og strukturen til Strategi 2030.

Til diskusjon:

Dokumentet skisserer en rekke muligheter for økt samarbeid og strategisk bruk av museene ved UiO. Man kan spørre seg hvorfor, etter 200 år med museumsdrift ved UiO, et slikt potensial ikke er tatt tilstrekkelig ut. Svaret på et slikt spørsmål er sammensatt. Først og fremst kan det påpekes at UiOs museer har vært organisert med samme vekt på

institusjonell autonomi og samspill mellom egne arbeidsoppgaver som universitetets øvrige enheter. Interaksjon på tvers av enhetene har derfor vært av mindre betydning. Dernest har forventningene til museene endret seg markant fra en opprinnelig instruks om å forvalte de vitenskapelige samlingene som del av universitetets forskning, til en klarere forventning om at museene (og UiO) skal spille en mer aktiv rolle i samfunnet og i allmenn formidling av kunnskap. Et tredje moment er en økende bevissthet om betydningen av den kulturarven som UiO og museene forvalter.

Dokumentet beskriver altså et mulighetsrom som økt samarbeid med museene kan skape. Museenes egen virksomhet, basert på samfunnsoppgavene forskning, samlingsforvaltning og formidling, har i denne sammenhengen trådt noe i bakgrunnen. Det er imidlertid riktig å påpeke at dette oppdraget er like legitimt som de øvrige oppdragene som staten har gitt universitetet og trenger slik sett intet særskilt forsvar. Dette er tatt for gitt i utarbeidelsen av posisjonsdokumentet.

Dokumentet er ikke en strategi i tradisjonell forstand, men beskriver en posisjonering av museene og det mulighetsrommet for samarbeid en slik posisjon generere. Det strategiske elementet ligger i valg av oppfølgingspunkter og tiltak innenfor disse rammene.

Dekangruppen inviteres til innspill om på hvilke områder det er mest aktuelt å utvikle felles tiltak og satsninger. Utvikling av en slik portefølje med tiltak vil selvfølgelig legge beslag på tilgjengelige ressurser, både på museene og fakultetene. En realpolitisk vurdering av omfanget av tiltak, vil være avgjørende for gjennomføringsevnen og -viljen til alle parter. En form for hierarkisk ordning av de ulike samarbeidsflatenes betydning vil antakelig derfor også være formålstjenlig. Dekanmøtet bes om innspill til en slik prioritering.

Med et realistisk og hensiktsmessig knippe oppfølgingspunkter og etter behandling i Universitetsstyret, vil en opplagt vei videre være å etablere ett eller to pilotprosjekter mellom utvalgte enheter på henholdsvis MEDNAT og HUMSAM som vanligvis ikke er i direkte berøring med museene. Slike pilotprosjekter kan inneholde elementene av forskning, utdanning og kunnskap i bruk, enten i kombinasjon eller med vekt på ett av disse forholdene, i tråd med de strategiske prioriteringene som styrebehandlingen legger til grunn